A man with dark hair and a goatee, wearing a white t-shirt with a large red and blue floral graphic, is shown in profile from the chest up. He is playing a white electric guitar. The background is dark. The title 'V RYTMU' is in large red letters, and 'padajúceho uhlia' is in large white letters below it.

V RYTMU padajúceho uhlia

**René, čo tvoje zuby?
Nehýbu sa?**

Nie sú už príliš dobré. Chystám sa k zubárovi.

**Ani sa nečudujem, veď
dostávajú poriadne zabrať.
Na každom koncerte nimi
dusíš struny.**

To áno, ale nemyslím si, že len toto hranie má na svedomí stav mojich zubov. Veď môj bubeník Mário Nagy už nemá prakticky žiadne...

Keď ťa človek počúva a sleduje

**pri virtuóznej hre na gitare,
tak mu napadne, že si sa s ňou
narodil.**

A to sa teda poriadne mylíš. Prvú gitaru mi kúpil otec, keď som mal desať rokov. Asi dvakrát som si na nej zabrnkal a zavesil ju na stenu, kde bola sedem rokov. Vôbec ma nezaujala, zdalo sa mi, že je to len také fídlíkanie. Ani muzika ma v tom čase nechytala. Až v sedemnástich rokoch som ju začal vážnejšie počúvať a vtedy som sa aj učil hrať na gitare.

**A naučil si sa! V repertoári
máš skladby gitarového
čarodajníka Jimiho Hendrixa
a ďalšieho mága tejto hudby
Steva Ray Vaughana. Kedy ťa
zlanárilí títo veľikáni?**

Jimiho som poznal už skôr a raz pri pive som počul z rádia čosi nové. Hrali dve Vaughanove pesničky a vtedy som si povedal, že takto nejako musím hrať. A začal som sa pokúšať o štýl, ktorý je niekde medzi Hendrixom a Vaughanom. Sú to vlastne také moje improvizácie.

za chrbtom. Kedysi fáral do bane, potom získal cenu na súťaži interpretov Jimiho Hendrixa v Severnej Karolíne. Jeho koncerty dostávajú publikum do varu. Gitarista z Handlovej René Lacko (32).

Autor: Svetozár OKRUCKÝ

Foto: Jozef GUTTEN, Ivan PROKOP a archív

Môžeš mi to ešte raz zopakovať? Kde ste sa stretli?

V handlovskej bani. On tam už robil a spolu sme fárali asi sedem rokov.

Každý deň?

Veru áno. Za pár korún to nebolo bohviečo... Ku koncu sme už veľa hrávali a ťažko sa to dalo vydržať. Po robote sme išli autom na koncert, z neho sme sa vrátili v noci domov a ráno sme znovu museli do práce. A navyše tá vôbec nebola a ani nie je poriadne zaplatená.

A tak z bane si teda zamieril k Hendrixovi.

Počúval som všetko, k čomu som sa dostal. A v tom čase to zďaleka nebolo také ako dnes, keď si môžete zohnať všakovaké cédečká. Vtedy toho bolo u nás naozaj málo, žiadne videá, noty a málo platní. Pustil som si nejakú kazetu a hral som podľa nej. Dnes, keď si niečo vypočujem, tak už mám v hlave, ako to ten človek vlastne hrá. Viem si to domyslieť bez toho, aby som ho musel vidieť hrať. Nevrším, že je to stopercentné, ale väčšinou áno.

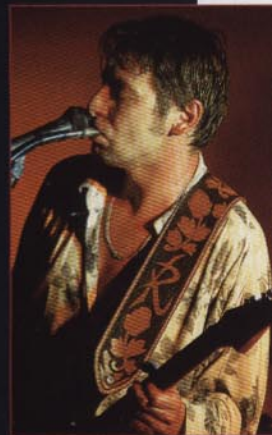
So svojimi schopnosťami si však neostal len doma, ale predviedol si ich dokonca aj v Amerike. Ako si sa vlastne dostal na súťaž interpretov skladieb Jimiho Hendrixa?

Mal to na svedomí výrobca mojich gitár Milan Číž. Odoberal časopis Guitar Player, kde sa dozvedel o tejto súťaži. Mal kazetu s piatimi mojimi nahrávkami a poslal ju organizátorom tejto súťaže. Bez toho, že by som o tom vedel... A ojedlho mi prišla pozvánka aj s vízami.

Rozprávaj, aké to bolo v Severnej Karolíne! Viem, že si

Kodak z Handlovej bude mať v septembri tridsaťdva rokov. Vyučil sa za automechanika, pracoval v bani, no nakoniec uňho zvíťazila hudba. Najskôr hrával v skupine Big Bang, no postupne začal hrať v štýle Jimiho Hendrixa a Steva Ray Vaughna. Jeho spoluhráčom je bubeník Mário Nagy, na basovej gitare sa striedali Milan Colha, Jozef Bobula i Martin Oulehle, hráva s nimi aj klávesista Peter

Dobruča. René Lacko získal cenu na súťaži, ktorú

v Spojených štátoch organizovala rodina Jimiho Hendrixa.

tam hanbu neurobil, ba práve naopak...

Bolo to jedno zo siedmich semifinálových kôl, ktoré usporiadali na rôznych miestach Ameriky. Najlepší z nich postúpili do newyorského finále a celkový víťaz dostal štipendium päťtisíc dolárov. Ja som skončil v našom kole spomedzi dvadsiatich gitaristov na druhom mieste. Nechcem, aby to vyznelo zle, ale som presvedčený, že musel vyhrať Američan. Nieкто z cudziny, tobôž nejaký Slovák, nemal šancu...

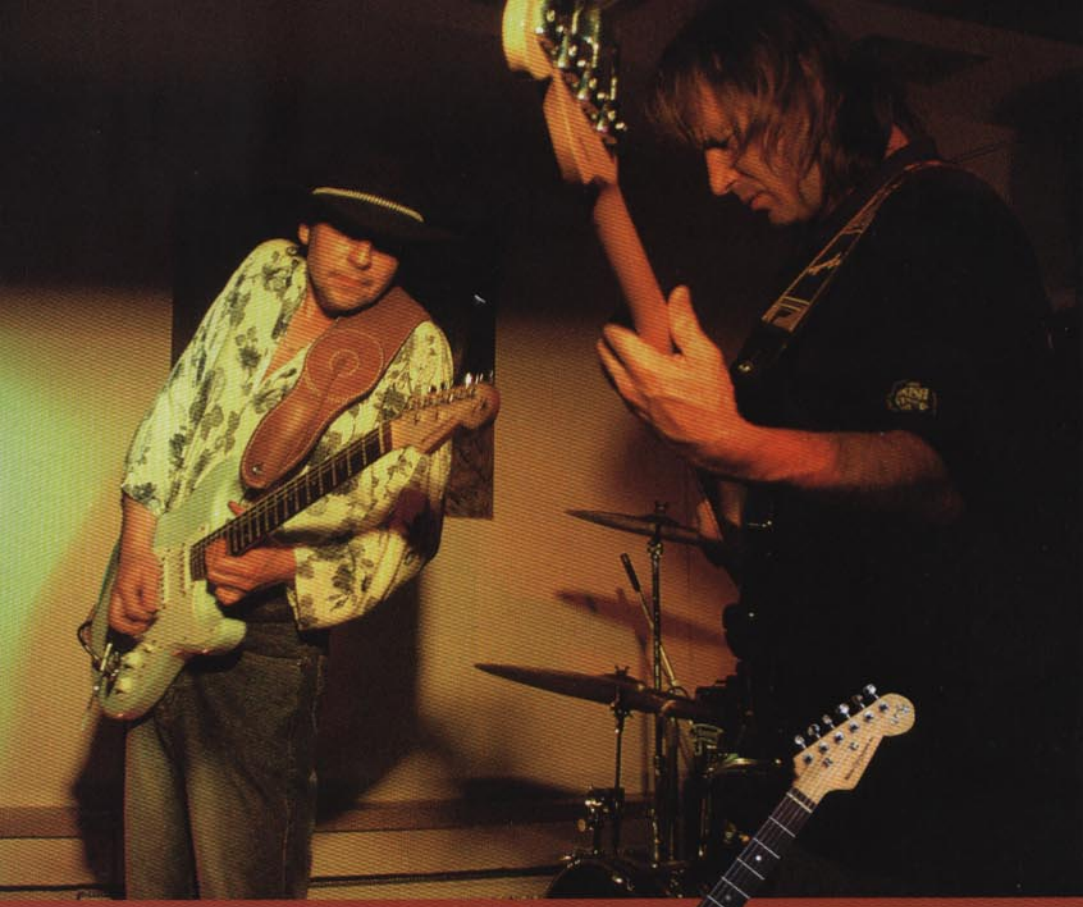
Koľko Jimiho skladieb si hral?

Každý z nás zahrál tri – dve instrumentálne a jednu spievanú. Sprevádzali nás basový gitarista a bubeník, ktorí si predtým zahráli aj s veľkými hviezdami – pri spoločnom obede sme sa o tom bavili. O výsledkoch rozhodovala porota, v ktorej boli otec i sestra Jimiho Hendrixa. Prekvapilo ma, že ona bola biela...

Kedy si sa rozhodol, že si to necháš len pre seba, ale že sa predstaviš aj pred publikom?

Ešte predtým sme dali v Handlovej dokopy kapelu Big Bang, s ktorou sme sa zamerali na Led Zeppelin. Spevákom bol môj kamarát Martin Máček, ktorý dnes funguje v kapelách Starmania i Babylon. Nahráli sme aj CD Jolly Joker, lenže nikdy nevyšlo, lebo hudobné vydavateľstvo skrachovalo. My sme sa rozprchlí a ostal som sám. Až som sa v bani znovu stretol s bubeníkom Máriom Nagyom, ktorý tiež predtým fungoval v Big Bangu.

Jedna je už úplne ošúchaná spredu i zozadu a hrám na nej vyše osem rokov.

Ešteže sa nerozpadla...

Ani sa nemá prečo, veď je skutočne kvalitná. Jedine, že by zhorela...

Na koncertoch ich vôbec nešetříš. Pri tvojich sóloch sa obecenstvo dostane do varu a zabávaš ich aj rôznymi kúskami. O hraní zubami sme už hovorili. To trénuješ doma pred zrkadlom?

Toto sa ma mnohí pýtajú a vôbec to nie je pravda. Raz sme hrali niekde v krčme, tam som si to vyskúšal a išlo to. Odvtedy to používam na koncertoch, kde zahrám s gitarou aj za hlavou či za chrbtom. Možno sa to zdá byť na pohľad ťažké, ale pre mňa je to také isté, ako keby som mal gitaru vpredu. Nemusím na ňu vidieť, hrám už automaticky. Možno ešte lepšie, keď si dám predtým dve borovičky...

Ludia túžia po takejto šou.

Niektorí možno ani nechcú veľmi počúvať hudbu, ale chcú sa takto zabávať. Najmä v menších mestách, kde nevlm poznajú takýto hudobný štýl. Nejde im o to, či hrám lepšie, alebo horšie, ale keď urobím čosi nečakané, tak je to pre nich paráda. A také je to aj v zahraničí. Až sa tomu neraz smejem... Spočiatku som nechcel takto hrať, ale ľudia mi poradili, aby som to robil. Bez toho by to vraj nebolo také zaujímavé.

Spomenul si už Milana Číža, ktorý ti robí gitary. Nie je to trošku luxus dať si vyrábať nástroje na mieru?

Mám, samozrejme, aj iné gitary, ale som veľmi rád, že kamarát spraví takéto len pre mňa. Predtým študoval pol druhu roka v Spojených štátoch, kde sa spoznal so starším pánom Johnom Reutterom, ktorý kedysi robil akustické gitary pre Steva Ray Vaughana. Milan sa to uňho naučil a po návrate domov sa začal tomu venovať. Mám od neho dve, ktoré sú ako Fender Stratocaster, na akej hrával Jimi Hendrix.

V čom sú rozdielne oproti tým, čo si možno kúpiť v obchode?

Predovšetkým v dreve. Vždy mi urobil viaceré gitarové telá, ja som vyskúšal, ktoré ako hrá, a podľa toho sme vybrali. Myslím si, že sú to lepšie gitary ako zo sériovej výroby.

Aké drevo je najvhodnejšie?

Ja mám gitary z jelše, vhodné sú aj jaseň či javor. Je zaujímavé, že keby sa z jedného stromu urobilo trebárs päť gitár, tak každá by hrala inak. To je záhada, na ktorej rozlíšenie nik nevie prísť...

Koľko gitár máš momentálne vo svojom byte?

Päť. To mi stačí, lebo viac by som nemal kde dávať... Mám dve akustické, jednu dvanásť- a druhú šesťstrunovú. Tretiu mám podobnú, na akej hráva B. B. King a zvyšné dve sú už spomínané od Milana Číža. Mal som aj viac, ale keďže nehrávame vo veľkých sálach, tak som sa ustálil len na týchto dvoch.

René Lacko so skupinou Downtown nahral pred štyrmi rokmi album *Freedom Is My Way*, ktorý vyšiel ako príloha časopisu *Watt*. „Žiaľ, táto spolupráca nebola práve najlepšia,“ vraví hudobník, ktorý sa v Prahe spoznal s Ivanom Proko-

pom z veľkej vydavateľskej firmy. V nej vyšlo vlani CD *Tribute to Jimi Hendrix and Steve Ray Vaughan*. „Na jeseň tohto roku chceme vo vlastnej réžii vydať koncertné dvojčedečko a na budúci rok sme naplánovali album z vlastných skladieb.“

Hrávaš nielen na Slovensku, ale aj v Česku, Rakúsku, Nemecku, Maďarsku, Poľsku. Máš dost ponúk?

Keď ich je málo, tak nadávame, keď ich je veľa, tak nadávame tiež. Vofakedy sme hrávali doslova za polievku, všetko sme si museli sami vybavovať. Teraz je to trochu lepšie, zarobíme si aspoň na struny a bubenické paličky... Mnohí si myslia, že keď hráme napríklad v Nemecku, tak sa máme ako kráľi. Nie je to tak a nastáva podobný problém ako u nás. Muzika, ktorá leť v rádiách, vytlačá iné štýly, a preto sa hrá v menších puboch. Minule sme hráli v jednom, kde sa netlačilo stodvadsať ľudí. Nechápali sme, ako sa tam pomestili, a vyvalený bol z toho aj majiteľ. Vžívate tam vraj toľko ľudí nemal...

Pri niektorých koncertoch ťa však nesprevádzajú bubeník, basový gitarista a niekedy ani klavesák, a si na pódiu sám. Nie je ti otupno?

Isteže je to iné ako s kapelou a je to aj namáhavšie. Keď napríklad hrám rock and roll, tak musím zahrať sólovú i basovú gitaru. So slide gitarou sa dajú zasa vymyslieť iné zvláštnosti, než na aké je zvyknuté publikum, keď hrám s kapelou. Dvanásťstrunová gitara má iný zvuk, má svoju dušu. ■

